

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 7Sžr/165/2016
Identifikačné číslo spisu: 7014201553
Dátum vydania rozhodnutia: 23.11.2017
Meno a priezvisko: JUDr. Zdenka Reisenauerová
Funkcia: sudca
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2017:7014201553.1

ROZSUDOK

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Zdenky Reisenauerovej a členov senátu JUDr. Violy Takáčovej, PhD. a JUDr. Eriky Čanadyovej, v právnej veci navrhovateľa N. O., bytom K. XXXX/XX, I. R. C., proti odporcovi Okresnému úradu Spišská Nová Ves, katastrálny odbor, so sídlom Spišská Nová Ves, Markušovská cesta 1, za účasti K. I., bytom N. XXX, zast. advokátom JUDr. Alena Zadáková, advokátka, AK Zadáková a spol, so sídlom Kováčska 32, Košice, v konaní o preskúmanie rozhodnutia odporcu zo dňa 21.10.2014, sp.zn. V 1700/2011 KK, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Krajského súdu v Košiciach č.k. 5Sp/62/2014-30 zo dňa 28. júna 2016, takto

rozhodol:

Najvyšší súd Slovenskej republiky rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k.5Sp/62/2014-30 zo dňa 28. júna 2016 p o t v r d z u j e .

Účastníkom náhradu trov odvolacieho konania n e p r i z n á v a .

Odôvodnenie

I.

Krajský súd v Košiciach rozsudkom č.k.5Sp/62/2014-30 zo dňa 28. júna 2016 podľa ustanovenia § 250q ods. 3 Občianskeho súdneho poriadku (ďalej len „O.s.p.“) potvrdil rozhodnutie odporcu zo dňa 21. októbra 2014, č. V 1700/2011 KK, ktorým odporca podľa ust. § 31 ods. 3 prvá veta za bodkočiarkou zák. č. 162/1995 Z. z. o katastri nehnuteľností a o zápise vlastníckych a iných práv k nehnuteľnostiam (katastrálny zákon) (ďalej len katastrálny zákon) v znení neskorších predpisov v nadväznosti na ust. § 26 ods. 2 zák. č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v znení neskorších predpisov zamietol návrh na vklad záložného práva a vecného bremena sp.zn. V 1700/2011. O trovách konania rozhodol krajský súd poukazom na ust. § 250l ods. 2 O.s.p. tak, že neúspešnému navrhovateľovi právo na náhradu trov konania nepriznal, pričom účastník K. I. si náhradu trov konania neuplatnil a správneho orgánu táto náhrada v zmysle citovaného ustanovenia neprislúcha.

Krajský súd z obsahu administratívneho spisu odporcu zistil, že dňa 22.08.2011 bol na Správu katastra v Spišskej Novej Vsi podaný návrh na vklad záložnej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena zo dňa 22.08.2011 uzavretej medzi K. I. a N. O., predmetom ktorej boli dva právne úkony, a to záložná zmluva v zmysle čl. III, z ktorého vyplýva, že na zabezpečenie pohľadávky záložného veriteľa vo výške 20.000,- eur z titulu uvedeného právneho aktu uznania pohľadávky zo dňa 22.08.2011 záložca dáva do zálohu jemu patriace nehnuteľnosti opísané v čl. I tejto zmluvy a zriaďuje k nim záložné právo pre záložného veriteľa, ktorý toto právo prijíma. V zmysle čl. IV tejto zmluvy sa zmluvné strany dohodli o uzavretí zmluvy o zriadení vecného bremena, podľa ktorej záložca K. I. sa zaviazal, že neprevedie nehnuteľnosti presne opísané v čl. I tejto zmluvy do vlastníctva tretej osoby, pokiaľ nebude uhradená pohľadávka podľa právneho dokumentu uznanie pohľadávky zo dňa 22.08.2011 vo výške 20.000,- eur, ktorá je splatná najneskôr do 31.12.2013.

Rozhodnutím zo dňa 21.09.2011 č. vkladu V 1700/11 Správa katastra Spišská Nová Ves tomuto návrhu vyhovel a povolila vklad záložného práva do katastra nehnuteľností k nehnuteľnostiam v k.ú. N. špecifikovaným v tomto rozhodnutí v prospech navrhovateľa N. O. a zároveň povolila aj vklad vecného bremena do katastra nehnuteľností v zmysle čl. IV cit. zmluvy.

Dňa 28.03.2014 bol na Okresný úrad Spišská Nová Ves, katastrálny odbor doručený protest prokurátora Okresnej prokuratúry v Spišskej Novej Vsi zo dňa 26.03.2014 proti citovanému rozhodnutiu Správy katastra Spišská Nová Ves zo dňa 21.09.2011 s poukazom na to, že správny orgán predmetnú vec nesprávne právne posúdil, preto je rozhodnutie nezákonné. Okresný prokurátor poukázal na rozhodnutie Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6S/6/96, podľa ktorého záväzok záložcu, podľa ktorého po dobu trvania záložného práva založenú nehnuteľnosť neprevedie na iného, ani predmet zálohu nezaťaží v prospech iného, nie je vecným bremenom a nemá charakter vecného práva. Takýto záväzok nie je vecným bremenom aj napriek tomu, že ho zmluvní účastníci za vecné bremeno označili. Obmedzenie vlastníka vyplývajúce zo záväzku, nemá povahu obmedzenia zodpovedajúceho vecnému bremenom, pretože len jednorázovo obmedzuje vlastníka v prospech jeho veriteľa. Navyše podľa uvedeného je zmluva o zriadení vecného bremena neplatným právnym úkonom, pretože sa prieči ust. § 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka, keďže za neplatný právny úkon je treba považovať taký právny úkon, ktorým sa dlžník vopred vzdáva svojich práv, ktoré môžu vzniknúť v budúcnosti. Rovnako za nezákonné považoval časové ohraničenie vecného bremena, ktoré povinného z vecného bremena stavia do pozície vecného bremena zriadeného na dobu neurčitú. Prokurátor zdôraznil, že doposiaľ zavkladované vecné bremeno ani len nie je vecným bremenom a nemá charakter vecného práva. Preto navrhol zrušiť rozhodnutie Správy katastra v Spišskej Novej Vsi zo dňa 21.09.2011, č. V 1700/11, ktorým bolo rozhodnuté o povolení vkladu záložného práva a vkladu vecného bremena v celom rozsahu.

Okresný úrad Spišská Nová Ves, katastrálny odbor ako právny nástupca Správy katastra Spišská Nová Ves nevyhovel protestu prokurátora ako bol vyššie špecifikovaný a preto vec predložil na rozhodnutie odvolaciemu orgánu, ktorým v tomto prípade bol Okresný úrad Košice, odbor opravných prostriedkov, ktorý svojím rozhodnutím zo dňa 04.06.2014 sp.zn. OU-KE-OOP5-2014/018568/BMK, UPo6/2014/BMK-8 rozhodnutie Správy katastra Spišská Nová Ves zo dňa 21.09.2011 zrušil a vec mu vrátil na nové konanie a rozhodnutie, čím zároveň vyhovel protestu prokurátora podľa § 27 ods. 1 v nadväznosti na § 26 zákona č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre v platnom znení. Tento správny orgán v odôvodnení svojho rozhodnutia konštatoval, že medzi účastníkmi navrhovateľom a K. I. bola uzavretá zmluva o zriadení záložného práva k nehnuteľnostiam nachádzajúcim sa v k.ú. N., špecifikovaným v tejto zmluve a zároveň aj zmluva o zriadení vecného bremena, podľa ktorej sa záložca K. I. zaviazal, že neprevedie citované nehnuteľnosti, opísané v čl. I zmluvy do vlastníctva tretej osoby, pokiaľ nebude uhradená pohľadávka podľa právneho dokumentu uznanie pohľadávky zo dňa 22.08.2011 vo výške 20.000,- eur, ktorá je splatná najneskôr do 31.12.2013. Poukázal na to, že obmedzovanie zasahujúce do dispozičného práva vlastníka nie je právom cudzej veci a nemá charakter vecného bremena a s poukazom na rozsudok Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6S/6/96 konštatoval, že záväzok záložcu, podľa ktorého po dobu trvania záložného práva založenú nehnuteľnosť neprevedie na iného, ani predmet zálohu nezaťaží v prospech iného nie je vecným bremenom a nemá charakter vecného práva aj napriek

tomu, že ho účastníci za vecné bremeno označili. Poukázal na to, že samotný inštitút záložného práva plní funkciu na jednej strane zabezpečovaciú, na druhej strane uhradzovaciú, kým zabezpečovacia funkcia dáva veriteľovi určitú istotu uspokojenia svojej pohľadávky voči dlžníkovi, ak ten do času zročnosti pohľadávky svoj dlh nezaplatí, uhradzovacia funkcia veriteľovi dáva možnosť, aby po uplynutí lehoty na plnenie, teda po zročnosti pohľadávky mohol dosiahnuť uhradenie svojej pohľadávky zo zálohu trebárs aj predajom zálohu na dobrovoľnej dražbe. Záväzok uvedený v záložnej zmluve alebo ako jej súčasť, podľa ktorého sa záložca zaväzuje nepreviesť svoju nehnuteľnosť mu nielen bráni vo výkone absolútneho vlastníckeho práva, ale je aj v absolútnom rozpore s podstatou zálohu. Záväzok, ktorým sa dlžník vopred vzdáva svojich práv, ktoré môžu vzniknúť v budúcnosti treba považovať za neplatný, pretože sa prieči ustanoveniam § 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka. Vychádzajúc z uvedeného postupovala Správa katastra Spišská Nová Ves nesprávne, ak povolila vklad vecného bremena napadnutým rozhodnutím. Pozornosť uvedeného správneho orgánu upriamili tento správny orgán aj na skutočnosť, že novelou katastrálneho zákona č. 304/2009 Z.z. bolo vypustené ustanovenie katastrálneho zákona umožňujúce rozhodnúť správe katastra len o časti návrhu na vklad. Vychádzajúc z uvedeného bolo potrebné predmetný návrh v celom rozsahu zamietnuť.

Proti tomuto rozhodnutiu podal v zákonnej lehote odvolanie navrhovateľ, pričom o odvolaní rozhodol Úrad geodézie, kartografie a katastra SR rozhodnutím zo dňa 27.08.2014, č. LPO-5313/2014/Ja, ktoré nadobudlo právoplatnosť dňa 04.09.2014, ktorým bolo zamietnuté odvolanie navrhovateľa N. zo dňa 23.06.2014 a potvrdené rozhodnutie Okresného úradu Košice, odboru opravných prostriedkov zo dňa 04.06.2014, stotožňujúc sa so skutkovým aj právnym posúdením veci týmto správnym orgánom tak, ako to bolo už vyššie uvedené.

Následne bolo vo veci vydané napadnuté rozhodnutie.

Krajský súd pri svojom rozhodovaní postupoval v intenciách ust. §§ 39, 151n ods. 1, § 151a, § 574 ods. 2 Občianskeho zákonníka a ust. § 31 ods. 1 a 3 zák. č. 162/1995 Z.z. katastrálneho zákona.

Z odôvodnenia rozhodnutia krajského súdu vyplynulo, že ten sa v konaní upriamili na vysporiadanie sa s otázkou, či v čase uzavretia záložnej zmluvy a zmluvy o zriadení vecného bremena medzi menovanými účastníkmi bolo možné platne dojednať vecné bremeno v znení, obsiahnutom v tomto dokumente, ktorého obsahom je záväzok povinného z vecného bremena, že neprevedie nehnuteľnosti vo svojom vlastníctve do vlastníctva tretej osoby. Krajský súd vychádzajúc zo znenia ust. § 39 Občianskeho zákonníka, ako aj § 151n ods. 1 Občianskeho zákonníka konštatoval, že vecné bremeno vlastníka obmedzuje v užívaní a používaní veci, ale nezabavuje ho možnosti disponovať, resp. nakladať s predmetom vlastníctva, t.j. previesť nehnuteľnosť na niekoho iného, zaťažiť nehnuteľnosť iným vecným bremenom, ani možnosť zmeniť účel užívania nehnuteľnosti. Vecné bremeno nemôže obmedziť vlastníka v nakladaní s jeho vlastníctvom, pretože takéto obmedzenie už presahuje charakter vecného bremena, vzhľadom na ktorú skutočnosť sa nemožno platne vo forme vecného bremena vzdať práva nehnuteľnosť predat', dať ako záloh, zaťažiť vecným bremenom alebo práva nehnuteľnosť prenajať. Vychádzajúc z uvedeného krajský súd záväzok K. I., na základe ktorého sa zaviazal, že po dobu trvania záložného práva založenú nehnuteľnosť neprevedie na iného, ani predmet zálohu nezaťaží v prospech niekoho iného nepovažoval vychádzajúc z už uvedených skutočností za vecné bremeno, pretože nemá charakter vecného bremena. Tak ako to vyplýva aj z už citovaného rozsudku Krajského súdu v Košiciach sp.zn. 6S/6/96 zo dňa 17.03.1997, dohodu o zákaze zcudzenia, darovania alebo nezaťaženia nehnuteľnosti v prospech iného s účinkami voči tretím osobám, ktorá by bola spôsobilou vkladuschopnou listinou v súčasnosti podľa Občianskeho zákonníka platne uzavrieť nemožno. Nemožno obmedziť vlastníka v nakladaní s jeho vlastníctvom. Vychádzajúc z uvedeného krajský súd skonštatoval, že zmluva o zriadení vecného bremena uzavretá medzi navrhovateľom a účastníkom K. dňa 22.08.2011 je neplatná, pretože odporuje z uvedených dôvodov zákonu. Poukazom na znenie ust. § 31 ods. 3 zák. č. 162/1995 Z.z. účinného od 01.09.2009 krajský súd uviedol, že nebolo možné návrhu na vklad vyhovieť čiastočne, tzn., len v rozsahu uzavretej zmluvy o zriadení záložného práva, a preto bolo povinnosťou správneho orgánu tento návrh zamietnuť ako celok. Morálne dôvody, od ktorých navrhovateľ odvodzoval svoju argumentáciu a dôvodnosť podaného návrhu s poukazom na vyššie

uvedené skutočnosti a právnu úpravu krajský súd nemohol akceptovať.

II.

Proti uvedenému rozsudku krajského súdu podal navrhovateľ v zákonnej lehote odvolanie. Navrhoval, aby odvolací súd zmenil napadnutý rozsudok krajského súdu a zrušil rozhodnutie žalovaného (odporcu - pozn. odvolacieho súdu) prípadne zrušil napadnutý rozsudok a vec vrátil súdu prvého stupňa na ďalšie konanie a rozhodnutie.

Navrhovateľ v dôvodch odvolania poukázal na to, že rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S/6/96, o ktorý sa opiera tak prokurátor ako aj správny orgán rozhodujúci o opravnom prostriedku proti rozhodnutiu Správy katastra Spišská Nová Ves nie je v tomto konaní záväzná a nemožno obdobne posudzovať tento prípad. Zdôraznil, že K. s navrhovateľom dobrovoľne uzatvoril dohodu o zabezpečení svojho záväzku, vrátane dohody o vecnom bremene, je plne právne spôsobilý a nemá postavenie spotrebiteľa. Dohoda o vecnom bremene bola výsledkom prejavu vôle účastníkov, pričom sa odvolával na zásadu, že zmluvy sa musia dodržiavať. V opačnom prípade nastáva stav, kedy jeden z účastníkov zmluvy podvodným jednaním druhého účastníka má ujmu na svojich právach, tak ako je to v tomto prípade. Mal za to, že Správa katastra vykonala vklad záložného práva a vecného bremena správne.

III.

Oporca sa vo svojom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa plne stotožnil s právnym názorom krajského súdu vysloveného v odôvodnení rozhodnutia a s odkazom na uvedené navrhol, aby odvolací súd podanému odvolaniu nevyhovел a rozhodnutie krajského súdu potvrdil.

Zúčastnená osoba na konaní K. I. vo svojom písomnom vyjadrení k odvolaniu navrhovateľa poukázal na to, že navrhovateľ v odvolaní neuviedol žiadne relevantné dôvody na zrušenie rozhodnutia krajského súdu, preto navrhol, aby odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu potvrdil ako vecne správny.

IV.

Dňom 1. júla 2016 nadobudol účinnosť zákon č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok (ďalej len „S.s.p.“) upravujúci v zmysle § 1 a) právomoc a príslušnosť správneho súdu konajúceho a rozhodujúceho v správnom súdnictve, b) konanie a postup správneho súdu, účastníkov konania a ďalších osôb v správnom súdnictve.

Podľa § 492 ods. 1 S.s.p. konania podľa tretej hlavy piatej časti Občianskeho súdneho poriadku začaté pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona sa dokončia podľa doterajších predpisov.

Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd odvolací (§ 10 ods. 2 O.s.p. v spojení s § 492 ods. 1 zákona č. 162/2015 Z.z. Správny súdny poriadok - ďalej len S.s.p.) preskúmal napadnutý rozsudok krajského súdu ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo v medziach podaného odvolania navrhovateľa (§ 246c ods. 1 prvá veta O.s.p. a § 212 ods. 1 O.s.p. a § 492 ods. 1 S.s.p.), odvolanie prejednal bez nariadenia odvolacieho pojednávania (§ 250ja ods. 2 O.s.p., § 492 ods. 1 S.s.p.), keď deň vyhlásenia rozhodnutia bol zverejnený minimálne 5 dní vopred na úradnej tabuli a na internetovej stránke Najvyššieho súdu Slovenskej republiky www.nsud.sk (§ 156 ods. 1 a ods. 3 O.s.p. v spojení s § 246c ods. 1 veta prvá a § 211 ods. 2 O.s.p. a s § 492 ods. 1 S.s.p.) a dospel k záveru, že odvolaniu navrhovateľa nie je možné priznať úspech.

Predmetom odvolacieho konania v danej veci bol rozsudok krajského súdu, ktorým krajský súd potvrdil napadnuté rozhodnutie správneho orgánu - odporcu.

Odvolací súd preskúmal rozsudok súdu prvého stupňa ako aj konanie, ktoré mu predchádzalo, pričom v rámci odvolacieho konania skúmal aj napadnuté rozhodnutie odporcu, ako aj konanie mu prechádzajúce,

najmä z toho pohľadu, či sa súd prvého stupňa vysporiadal so zásadnými námietkami uvedenými v opravnom prostriedku navrhovateľa a z takto vymedzeného rozsahu, či správne posúdil zákonnosť a správnosť napadnutého rozhodnutia odporcu.

Predmetom preskúmvacieho konania v danej veci bolo rozhodnutie odporcu zo dňa 21.10.2014, č. V 1700/2011 KK, ktorým podľa ust. § 31 ods. 3 prvá veta za bodkočiarkou katastrálneho zákona v nadväznosti na ust. § 26 ods. 2 zák.č. 153/2001 Z.z. o prokuratúre zamietol návrh na vklad záložného práva a vecného bremena sp.zn. V 1700/2011.

Najvyšší súd v procese posudzovania zákonnosti napadnutého rozsudku súdu prvého stupňa vychádzal zo skutkových zistení vyplývajúcich z administratívneho spisu, obsiahnutých v odôvodnení napadnutého prvostupňového rozsudku, ktoré z tohto dôvodu neopakuje a súčasne na ne poukazuje.

Odvolací súd po vyhodnotení odvolacích dôvodov vo vzťahu k napadnutému rozsudku krajského súdu a vo vzťahu k obsahu súdneho a pripojeného administratívneho spisu v zmysle ustanovenia § 219 ods. 2 v spojení s § 246c ods. 1 O.s.p. a s § 492 ods. 1 S.s.p. konštatuje, že nezistil dôvod na to, aby sa v zásade odchyľil od logických argumentov a relevantných právnych záverov vo veci samej, spolu so správnym poukazom na právnu úpravu vzťahujúcu sa k predmetu konania, uvedených v odôvodnení napadnutého rozsudku krajského súdu, ktoré vytvárajú dostatočné právne východiská pre vyslovenie výroku napadnutého rozsudku. Senát odvolacieho súdu považuje právne posúdenie preskúmvanej veci krajským súdom za správne a súladné so zákonom.

Najvyšší súd dáva do pozornosti navrhovateľa, že súd v konaní súdneho prieskumu zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti Občianskeho súdneho poriadku nie je súdom skutkovým. Úlohou súdu pri preskúmaní zákonnosti rozhodnutia a postupu správneho orgánu podľa piatej časti tretej hlavy Občianskeho súdneho poriadku (upravujúcej rozhodovanie o opravných prostriedkoch proti rozhodnutiam a postupom správnych orgánov (§§ 250i a nasl. O.s.p.) je posudzovať, či správny orgán príslušný na konanie si zadovážil dostatok skutkových podkladov pre vydanie rozhodnutia, či zistil vo veci skutočný stav, či konal v súčinnosti s účastníkom konania, či rozhodnutie bolo vydané v súlade so zákonmi a inými právnymi predpismi a či obsahovalo zákonom predpísané náležitosti, teda či rozhodnutie správneho orgánu bolo vydané v súlade s hmotnoprávnymi ako aj s procesnoprávnymi predpismi. Zákonnosť rozhodnutia správneho orgánu je podmienená zákonnosťou postupu správneho orgánu predchádzajúcemu vydaniu napadnutého rozhodnutia.

Pri preskúmvaní zákonnosti rozhodnutia je pre súd rozhodujúci skutkový stav, ktorý tu bol v čase vydania napadnutého rozhodnutia. Súd môže vykonať dôkazy nevyhnutné na preskúmanie napadnutého rozhodnutia (§ 250i ods. 1 O.s.p.).

Odvolací súd mal preukázané, že v danej veci súd prvého stupňa v procese súdneho prieskumu napadnutého rozhodnutia odporcu postupoval náležite v zmysle procesných pravidiel zákonodarcom nastolených v tretej hlave piatej časti Občianskeho súdneho poriadku citovaných vyššie.

Vo vzťahu k odvolacím námietkam odvolací súd uvádza, že rozsudok Krajského súdu v Košiciach č.k. 6S/6/96 nie je sice pre účastníkov v tomto konaní záväzný (zaväzuje iba účastníkov daného konania v predmetnej veci), ale taktiež ho nie je možné v súvislosti so zásadou právnej istoty opomíňať, najmä pokiaľ sa jedná o analogickú, resp. totožnú skutkovú situáciu. Ústavný súd sa vo svojom rozhodnutí IV. ÚS 499/2011-25 vyjadril k záväznosti judikáture nasledovne „Obsahom princípu právneho štátu je vytvorenie právnej istoty, že na určitú právne relevantnú otázku sa pri opakovaní v rovnakých podmienkach dáva rovnaká odpoveď (napr. I. ÚS 87/93, PL. ÚS 16/95 a II. ÚS 80/99, III. ÚS 356/06). Rešpektovanie princípu právnej istoty musí byť prítomné v každom rozhodnutí orgánov verejnej moci, a to tak v oblasti normotvornej, ako aj v oblasti aplikácie práva, keďže práve na ňom sa hlavne a predovšetkým zakladá dôvera občanov, ako aj iných fyzických osôb a právnických osôb k orgánom verejnej moci (IV. ÚS 92/09). Diametrálne odlišná rozhodovacia činnosť všeobecného súdu o tej istej právnej otázke za rovnakej alebo analogickej skutkovej situácie, pokiaľ ju nemožno objektívne a rozumne

odôvodniť, je ústavne neudržateľná (IV. ÚS 209/2010, m. m. PL. ÚS 21/00, PL. ÚS 6/04, III. ÚS 328/05). Aj keď právne závery všeobecných súdov obsiahnuté v ich rozhodnutiach nemajú v právnom poriadku Slovenskej republiky charakter precedensu, ktorý by ostatných sudcov rozhodujúcich v obdobných veciach zaväzoval rozhodnúť identicky, napriek tomu protichodné právne závery vyslovené v analogických prípadoch neprispievajú k naplneniu hlavného účelu princípu právnej istoty ani k dôvere v spravodlivé súdne konanie (obdobne napr. IV. ÚS 49/06, III. ÚS 300/06).“

Najvyššiemu súdu Slovenskej republiky v zmysle zák. č. 757/2004 Z.z. o súdoch prislúcha na zabezpečenie jednotného výkladu a jednotného používania zákonov a iných všeobecne záväzných právnych predpisov zverejňovať súdne rozhodnutia zásadného významu. Za takéto rozhodnutie možno považovať rozhodnutie súdu publikované v Zbierke stanovísk NS SR a rozhodnutí súdov SR pod č. 3/1999, R 66/1999, podľa ktorého „Závazok záložcu, podľa ktorého po dobu trvania záložného práva založenú nehnuteľnosť neprevedie na iného, ani predmet zálohu nezaťaží v prospech iného, nie je vecným bremenom a nemá charakter vecného práva. Rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý návrh na zápis vkladu takéhoto záväzku do evidencie v katastri nehnuteľností preto zodpovedá zákonu. (Rozsudok Krajského súdu v Košiciach zo 17.03.1997, sp.zn. 6S 6/96)“.

Vzhľadom na uvedené a najmä v súlade so zásadou právnej istoty možno v predmetnom konaní vychádzať z právnych záverov obsiahnutých vo vyššie zmienených rozhodnutiach, pokiaľ sa týkajú totožného právneho problému za predpokladu, že dôvody, ktoré viedli krajský súd k obdobnému záveru sú riadne odôvodnené odzrkadľujúc skutkový stav v predmetnej veci.

Slobodný prejav vôle účastníka zmluvného vzťahu je nepochybne predpokladom jeho platnosti, avšak právne úkony aj napriek prejavu vôle nesmú svojim obsahom alebo účelom odporovať zákonu, obchádzať ho alebo sa priečiť dobrým mravom. Súdna prax aj napriek odbornej diskusii (v ktorej sa vyskytovali aj opačné názory) zaujala jednoznačne názor, že obmedzenia zasahujúce do dispozičného práva vlastníka nie je právom k cudzej veci a nemá preto charakter vecného bremena. Výmedzenie obsahu vecných bremien (ust. § 151n ods. 1 OZ) je nutné posudzovať v širšom kontexte, najmä s prihliadnutím k účelu a funkcii inštitútu vecných bremien. Ich účelom je zabezpečiť oprávnenému subjektu príslušné právo k cudzej veci, z čoho plynie, že vecné bremená by mali umožniť oprávnenému, aby realizoval určitý diel užitočnej hodnoty cudzej veci v závislosti od jeho obsahu. Ich povaha nezodpovedá právnemu vzťahu, v ktorom je vlastník (hoc dobrovoľne) obmedzený stanoveným spôsobom, ale súčasne toto obmedzenie nie je právom k cudzej veci. Vzhľadom na uvedené mal odvolací súd za to, že krajský súd postupoval správne, keď potvrdil rozhodnutie odporcu.

Vychádzajúc zo zásady záväznosti zmlúv ako jednej zo zásad vyplývajúcich z čl. 2 ods. 3 Listiny základných práv a slobôd, na ktorú poukazuje navrhovateľ v odvolaní je nepochybne zřejmé, že platná zmluva je rovnako a bezpodmienečne záväzná pre obe strany a túto záväznosť stratí len spôsobom vyplývajúcim zo zmluvy alebo zo zákona. Uvedené sa však nemôže vzťahovať na zmluvu absolútne neplatnú (pri obchádzaní zákona), na ktorú skutočnosť správny orgán v katastrálnom konaní podľa ust. § 31 ods. 1 katastrálneho zákona prihliada, resp. túto skutočnosť posudzuje.

Záverom odvolací súd dodáva, že každý účastník právneho vzťahu by mal do tohto vzťahu vstupovať obozretne, aby neutrpeli jeho práva, s čím korešponduje aj ďalšia rímsko-právna zásada „vigilantibus iura scripta sunt“ t.j. „práva patria len bdelým“ (pozorným, ostražitým, opatrným, starostlivým), teda tým, ktorí sa aktívne zaujímajú o ochranu a výkon svojich práv a ktorí svoje procesné oprávnenia uplatňujú včas a s dostatočnou starostlivosťou a predvídavosťou. V slobodnej spoločnosti je totiž predovšetkým vecou nositeľov práv, aby svoje práva bránili a starali sa o ne, inak ich podcenením, či zanedbaním môžu strácať svoje práva majetkové, osobné, satisfakčné a pod.. (bližšie pozri uznesenie Najvyššieho súdu SR z 08.11.2011, spzn. 1Sžr/38/2011) Nie je pritom na škodu za týmto účelom využiť právne služby advokáta, prípadne sa obrátiť na centrum právnej pomoci.

Z uvedených dôvodov odvolací súd napadnutý rozsudok krajského súdu podľa ust. § 492 ods. 1 S.s.p.

v spojení s ust. § 250ja ods. 3 veta druhá O.s.p. a v spojení s ust. § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a s ust. § 219 ods. 1, 2 O.s.p. ako vecne správne potvrdil.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol najvyšší súd podľa ust. § 492 ods. 1 S.s.p. v spojení s ust. § 250k ods. 1 veta prvá O.s.p. a v spojení s ust. § 250l ods. 2 a s ust. § 246c ods. 1 veta prvá O.s.p. a s ust. § 224 ods. 1 O.s.p.. Účastníkom náhradu trov tohto konania nepriznal, pretože navrhovateľ nemal úspech vo veci, zúčastnená osoba si ich neuplatnila a zákonodarca náhradu trov konania odporcovi v zásade nepriznáva.

Toto rozhodnutie prijal senát Najvyššieho súdu Slovenskej republiky v pomere hlasov 3:0 (§ 3 ods. 9 veta tretia zák. č. 757/2004 Z. z. o súdoch a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom od 1. mája 2011).

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustný opravný prostriedok.